

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารหลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา ในวิชาศิลปะกับชีวิตระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 544 คน จากจำนวน 272 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) โดยสุ่มโรงเรียนในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 159 แห่ง แบ่งเป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 49 แห่ง และโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 110 แห่ง จากนั้นกำหนดตัวอย่างแต่ละโรงเรียนเป็นผู้บริหาร 1 คน และครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา 1 คน รวมทั้งสิ้น 318 คน โดยใช้เกณฑ์กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนครูผู้สอน

วิชาดนตรีศึกษาจากตารางประมาณกลุ่มตัวอย่าง ของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

สังกัด จังหวัด	ประชากร				รวม ประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง				รวมกลุ่ม ตัวอย่าง		
	สังกัด	สศ.		สปช.		สังกัด	สศ.		สปช.			
		ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร			ครู	ผู้บริหาร	ครู		ผู้บริหาร	ครู
ชลบุรี		32	32	65	65	194		19	19	38	38	114
ระยอง		20	20	45	45	130		12	12	26	26	76
ฉะเชิงเทรา		31	31	79	79	220		18	18	46	46	128
รวม		83	83	189	189	544		49	49	110	110	318

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย ได้ศึกษาจากทฤษฎี เอกสาร และผลการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ บางส่วนของแบบสอบถามผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับปฏิบัติ จำนวน 50 ข้อ (ดูภาคผนวก) เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรวิชาดนตรีศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ในทัศนะของครูผู้สอน รวม 5 ด้าน ซึ่งในแต่ละด้านมีจำนวนข้อ ดังนี้

1. งานเอกสารหลักสูตร

10 ข้อ
2. งานการจัดการเรียนการสอน

10 ข้อ
3. งานการนิเทศการสอน

10 ข้อ
4. งานการวัดผลและประเมินผล

10 ข้อ
5. งานการบริการหลักสูตร

10 ข้อ

ทั้งนี้ได้กำหนดค่าของระดับปฏิบัติ เพื่อใช้ในการแปลความหมาย ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ	5	คะแนน
ปฏิบัติมาก	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ	4	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ	3	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ	1	คะแนน

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร และการบริหารงานด้านวิชาการ

2. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามของ อำนวย กลิ่นลำดวน (2528, หน้า 94-117) และแบบสอบถามของ แสน สมนึก (172-181) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การบริหารหลักสูตร วิชาดนตรีศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รวม 5 ด้าน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์จากภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา 1 ท่าน จากภาควิชาหลักสูตร และการสอน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรีอีก 4 ท่าน คือ

4.1 ผศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม	ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2 ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยบูรพา
4.3 รศ.สุชาติ เกาทอง	คณบดี คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

- 4.4 นายปภัสพล สว่างสุข หัวหน้าสาขาครุศึกษาศาสตร์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 4.5 ผศ.ประเสริฐ ศิลรัตน์ ภาควิชาศิลปกรรม
สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
- 4.6 นายวิษณุ ผลมทรัพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสัตหีบวิทยาคม
อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ให้ถูกต้องเหมาะสม

6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหาร และครูผู้สอน วิชาดนตรีศึกษาของโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หา อำนาจจำแนก (discrimination) รายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งฉบับ (item-total correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนก .42 ถึง .76

7 นำแบบสอบถาม ที่มีค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อ ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาค่า ความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .96

8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) และมีความสมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามวิธีการ และขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัด และผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด จำนวน 3 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวม ข้อมูล
2. จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 318 ฉบับ ไปยังผู้บริหาร และครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตัวของผู้วิจัยเอง เพื่อน ๆ ผู้บริหาร และทางไปรษณีย์ โดยขอความ

อนุเคราะห์ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่ของผู้วิจัยที่ได้จ่าหน้าของ และติดแสตมป์ให้ไว้พร้อมแล้ว ภายในเวลาที่กำหนด

3. ในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา 308 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.86

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาลงรหัสให้คะแนน ตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

5. นำผลคำนวณมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามความมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแยกวิเคราะห์ โดยศึกษาการบริหารหลักสูตร วิชาดนตรีศึกษา เกี่ยวกับงานเอกสารหลักสูตร งานการจัดการเรียนการสอน งานการนิเทศ การสอน งานการวัดผลและประเมินผล งานการบริการหลักสูตร โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับของการบริหาร หลักสูตร โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535 หน้า 23-24)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง การบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง การบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง การบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง การบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง การบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาระดับ ของการบริหารหลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรตำแหน่ง กับสังกัดของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรวิชาดนตรีศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (two-way ANOVA)

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปฏิสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงพิจารณานัยสำคัญของ ผลหลัก (main effect) แต่ละตัว คือตัวแปรตำแหน่ง และสังกัด